

Marcin Łysko

Uniwersytet w Białymstoku
e-mail: marcin.lysko@uwb.edu.pl

ORCID: 0000-0002-2789-4679

DOI: 10.15290/mhi.2019.18.01.11

Kronika Katedry Filozofii i Historii Prawa (rok 2018)¹

Publikacje

Owoce aktywności naukowej pracowników i doktorantów Katedry w 2018 r. były publikacje w krajowych periodykach naukowych oraz artykuły zamieszczone w pracach zbiorowych. Spośród nich wyróżnia się napisany wspólnie przez Piotra Niczyporuka i Piotra Kołodko artykuł *Le conseguenze legali del divieto di nozze per una vedova nel diritto romano*, który został opublikowany w „Zeszytach Prawniczych” (2018, t. 3).

Artykuł Piotra Fiedorczyka *Podręczniki prawnicze w ocenie Komisji Konsultacyjno-Naukowej przy Ministrze Sprawiedliwości. Z dziejów stalinizacji nauczania prawa w Polsce*, został opublikowany na łamach czasopisma „Z Dziejów Prawa” (2018, t. 11 (19), cz. 2). Kolejna jego publikacja napisana wspólnie z Ewą Guzik-Makaruk *The achievements of the Codification Commission of the Second Republic of Poland: a century after regaining the independence* ukazała się w specjalnym wydaniu periodyku “Internal Security” (100th Anniversary of Poland’s regaining independence, Szczytno 2018).

W pracy zbiorowej *Ad laudem magistri nostri. Mistrzowie dzieła polskiej romanistyki*, (red. E. Gajda, Toruń 2018), swoje artykuły zamieścili Piotr Niczyporuk (*Romaniści Akademii Wileńskiej 1644–1655*) oraz Krzysztof Szczygielski

¹ Kronika przedstawia osiągnięcia naukowe pracowników i doktorantów byłej Katedry Nauk Historyczno-Prawnych i Komparatystyki Prawniczej, w miejsce której w 2016 r. utworzono Katedrę Filozofii i Historii Prawa oraz Katedrę Prawa Rzymskiego.

(*Adolf Berger (1882–1962). Życiorys naukowy*). W księdze jubileuszowej dedykowanej prof. Adamowi Jamrozowi *Ustrój państwa, myśl polityczno-prawna, współczesne systemy rządów: prace ofiarowane profesorowi zw. nauk prawnych Adamowi Jamrozowi z okazji Jego Jubileuszu*, (red. S. Bożyk i A. Olechno, Białystok 2018), ukazały się publikacje Piotra Fiedorczyka (*O trudnych początkach postalinowskiej odwilży w sądownictwie białostockim*) oraz Piotra Niczyporuka (*Assertiones ex Jurisprudencia Aarona Akeksandra Olizarowskiego – rozprawa, która nigdy nie powstała*). Artykuł Piotra Fiedorczyka napisany wspólnie z Dawidem Zdrójkowskim *Echa polskich obozów pracy w raporcie Komitetu Specjalnego Pracy Przymusowej z 1952 r.* został opublikowany w pracy zbiorowej *Z historii ustroju i konstytucjonalizmu Polski. Księga Jubileuszowa dedykowana w 80 rocznicę Urodzin Profesora Mariana Kallasa*, (red. D. Makiłła przy współpracy M. Wilczek-Karczewskiej, Warszawa 2018). Marcin Łysko zamieścił artykuł *Kształtowanie polityki karnej w sprawach o wykroczenia przez aparat administracji Polski Ludowej* w wydawnictwie pokonferencyjnym *Dzieje biurokracji*, t. VIII, (red. T. Bykova, A. Górak, J. Legieć, Lublin 2018). Kolejny jego artykuł *Legal position of women in the Second Republic of Poland (1918–1939)* ukazał się w pracy zbiorowej *History of legal sources: the changing structure of law*, (red. A. Katančević, M. Vukotić, S. Vandenboerger, V. Minale, Belgrad 2018).

Konferencje naukowe

Ważnym obszarem aktywności naukowej pracowników i doktorantów Katedry był udział w krajowych i zagranicznych konferencjach naukowych, połączony z wygłoszeniem referatów.

W 2018 r. najczęściej w zagranicznych konferencjach naukowych uczestniczył Piotr Fiedorczyk. Podczas odbywającego się w Rydze (11-13 stycznia 2018 r.) 3rd Annual Central and East European Network of Legal Scholars Conference *Legal Traditions and Legal Identities in Central and Eastern Europe* wygłosił referat *Matrimonial Property Regimes in Central and Eastern Europe: tradition and identity?* Ponadto Piotr Fiedorczyk przewodniczył obradom konferencji. Uczestniczył w niej także Piotr Niczyporuk z referatem *Roman Law as the Foundation of Legal Culture in Central and Eastern Europe: Example of the Academia Vilnensis*.

W Budapeszcie 9 marca 2018 r. Piotr Fiedorczyk brał udział w konferencji *Developments in Family Law – Year by Year*, prezentując wystąpienie *Development of Polish Family Law after Fall of Communism*. Następnie w Strasburgu (4-5 maja 2018 r.) uczestniczył w posiedzeniu Rady Wykonawczej Międzynarodowego Stowarzyszenia Prawa Rodzinnego (ISFL). Posiedzenie zostało połączone z konferencją *The influence of international human rights bodies on the evolution of national family and children law*, podczas której wygłosił referat

Polish divorce law and proceedings in the light of ECHR judgment Babiarz vs. Poland. 16–20 maja 2018 r. Piotr Fiedorczyk (z referatem *Law on economic activity in the pre-war Poland and its foreign roots*) oraz Marcin Łysko (wystąpienie *Adjudicating in petty offences concerning compulsory delivery of agriculture products in People's Poland*) brali udział w 9th Conference in Legal History in the Baltic Sea Area (Tallin – Sagadi – Tartu).

Piotr Niczyporuk uczestniczył w XIV Seminario internazionale su 'Diritto romano ed attualità': *La Civitas Romana Dalle Origini Alle Leges Valeriae Honorate*, które miało miejsce w Catanzo (Włochy) w dniach 28 listopada – 3 grudnia 2018 r. Wygłosił referat *La legge di Numa Popilio su'lugere*. Podczas 9th Polish–Spanish Conference on the European Legal Tradition: *Administration, Welfare State and Socioeconomic Policies: Roman Roots and Modern Institutions* (Castellón de la Plana, 27 kwietnia 2018 r.) Krzysztof Szczygielski zaprezentował wystąpienie *Cura debilium personarum in ancient Rome and Polish family law*.

Najważniejszą krajową konferencją naukową, w której uczestniczyli niemal wszyscy pracownicy i doktoranci Katedry, był XXVII Ogólnopolski Zjazd Katedr Historyków Ustroju i Prawa *Wojny i ich wpływ na przemiany ustroju, prawa i myśli politycznej* (Lublin 10–12 września 2018 r.). Podczas obrad sesji plenarnej Zjazdu Piotr Fiedorczyk (wspólnie z Adamem Lityńskim i Anną Stawarską-Rippel) wygłosił referat *Wojny XX w. i ich skutki dla ustrojów państwowych i prawa*. W ramach obrad poszczególnych sekcji Zjazdu wystąpienia zaprezentowali:

- Marcin Łysko (*Działalność kolegiów do spraw wykroczeń w okresie stanu wojennego*);
- Karol Kuźmich (*Pokój jako element ideowy utopii społecznych*);
- Mariusz Mohyluk (*O polskie prawo narodowe w obliczu wojny*);
- Aron Józwicki (*Zawieszenie wymiaru sprawiedliwości jako przesłanka przedawnienia na tle Kodeksu zobowiązań i ustawodawstwa późniejszego*);
- Bartosz Kamil Truszkowski (*Województwo białostockie w uścisku radziecko-niemieckim. Struktura jednostek administracyjno-terytorialnych w latach 1939–1945*);
- Dawid Zdrójkowski (*Polskie obozy pracy przymusowej*).

Podczas Zjazdu referaty wygłosili także byli doktoranci Katedry – obecnie doktorzy nauk prawnych – Diana Maksimiuk (*Wymiar sprawiedliwości na Wileńszczyźnie w okresie Zarządu Cywilnego Ziem Wschodnich a ofensywa bolszewicka 1920 r.*) oraz Kamil Niewiński (*Obsada stanowisk sędziowskich w Polsce po II wojnie światowej*).

W Krakowie 11–15 września 2018 r. miał miejsce 72. Światowy Kongres Historyków Prawa *Plus ratio quam vis*, obradujący jako sesja Międzynarodowego Towarzystwa Historii Praw Starożytności im. Fernanda de Visschera. Uczestnikami kongresu byli Piotr Niczyporuk i Piotr Kołodko, którzy wspólnie wygłosili referat *Le sanzioni legali applicati ai bancari romani*.

Działające przy Katedrze Studenckie Koło Naukowe Historii Prawa (opiekun Piotr Fiedorczyk) współorganizowało ogólnopolską konferencję naukową *Lu-dzie – Idee – Prawo. Sto lat od odzyskania niepodległości* (Białystok 15 – 16 maja 2018 r.). Obradom sesji plenarnej konferencji przewodniczył Piotr Fiedorczyk, natomiast referaty wygłosili Piotr Niczyporuk (*Romaniści w służbie Niepodle-głej*), Marcin Łysko (*Ewolucja systemu polskiego prawa wykroczeń w XX wieku*) oraz Karol Kuźmicz (*Edwarda Abramowskiego wizja Niepodległej Rzeczypospo-litej*).

Podczas zorganizowanej w Wilnie (30 września – 3 października 2018 r.) na Wydziale Ekonomiczno-Informatycznym UwB konferencji naukowej *W poszu-kiwaniu fundamentów europejskiej kultury prawnej*, referaty wygłosili:

- Piotr Niczyporuk (*Ludwik Alojzy Capelli jako romanista i penalista –* wspólnie z Ewą Guzik-Makaruk);
- Piotr Kołodko (*Biblioteka Akademii Wileńskiej – projekt Katedry Prawa Rzymskiego na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Białymstoku*);
- Mariusz Mohyluk (*Wkład „Wileńskiego Przeglądu Prawniczego” w rozwój europejskiej kultury prawnej*).

Uczestnicząc w zorganizowanej przez Muzeum Historii Polski konferencji *Dziedzictwo II Rzeczypospolitej* (Warszawa 10-11 października 2018 r.) Piotr Fiedorczyk wygłosił referat *Dziedzictwo prawne II Rzeczypospolitej*. Brał także udział w konferencji *Sądownictwo powszechne w Białymstoku w stuleciu od odzyskania niepodległości* (Białystok 23 listopada 2018 r.), prezentując wspólnie z Kamilem Niewińskim wystąpienie *Sądownictwo powszechne w Białymsto-ku w stuleciu od odzyskania niepodległości*. W zorganizowanym w Warszawie (14-17 czerwca 2018 r.) XXIVth Annual Forum Association of Young Legal Historian uczestniczył Marcin Łysko. Wystąpił z referatem *Women’s participa-tion in the public life of the Second Republic of Poland (1918–1939) – norms and legal practice*. Podczas zorganizowanej 21 maja 2018 r. na Wydziale Prawa UwB Ogólnopolskiej konferencji naukowej *Człowiek w Prawie Handlowym* Piotr Ni-czyporuk zaprezentował wystąpienie *Bankier w prawie rzymskim*. W odbywają-cej się również na Wydziale Prawa UwB Ogólnopolskiej konferencji naukowej *Wolna wola w ujęciu prawnym, medycznym i filozoficznym* (Białystok 12 grudnia 2018 r.) uczestniczył Karol Kuźmicz, wygłaszając referat *Wola jako kategoria fi-lozoficzna*.

Piotr Kołodko brał udział w Ogólnopolskiej konferencji naukowej *Tłuma-czenie czy interpretacja rzymskich tekstów prawniczych* (Sucha Beskidzka 14-15 kwietnia 2018 r.). Wygłosił referat *Kilka uwag na temat roli w kwestora w postępo-waniu karnym okresu republiki*. Ponadto wraz z Piotr Niczyporukiem trzykrot-nie (28 lutego, 14 listopada i 10 grudnia 2018 r.) uczestniczyli w odbywających się na Wydziale Prawa UW Ogólnopolskich Spotkaniach Romanistów. Podczas posiedzenia Sekcji Praw Antycznych Komitetu Nauk o Kulturze Antycznej PAN

(Warszawa, 10 stycznia 2018 r.) Krzysztof Szczygielski wygłosił referat *Nauczanie prawa rzymskiego żołnierzy polskich internowanych w Szwajcarii w czasie II wojny światowej*.

Sprawy kadrowe

1 października 2018 r. Piotr Fiedorczyk został profesorem Uniwersytetu w Białymstoku.